

Kinderen en Biociden

Het is een feit, zoals uit het rapport van het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum blijkt: kinderen worden helaas nog steeds blootgesteld aan biociden. Landelijk wordt er van alles aan gedaan en van alles over geschreven om dit te voorkomen. Voorkomen is één, maar wat te doen als het te laat is? Het KAD zet voor u aantal zaken op een rij.

Een rondkruipende jonge onderzoeker kan van alles tegenkomen.

Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) is het landelijke meldpunt en de vraagbaak voor vergiftigingen voor professionals binnen de zorg. Dit centrum maakt sinds eind 2010 onderdeel uit van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Hoewel er geen meldingsplicht voor professionals is op het gebied van vergiftigingen, wordt er wel bijgehouden hoe vaak hier sprake van is en waarvoor het NVIC wordt geconsulteerd. Deze gegevens worden jaarlijks gebundeld in een rapport.

De feiten

Het rapport geeft een goede indruk hoe vaak kinderen in aanraking komen met biociden. In 2009 werd het NVIC 1194 keer geraadpleegd over blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia. Daarbij waren, net als in voorgaande jaren, de insecticiden en rodenticiden de categorieën van biociden waaraan kinderen het meest werden blootgesteld. In vergelijking met de meeste andere categorieën, zijn bij vergiftigingen door rodenticiden relatief vaak kleine kinderen betrokken. Dit zou natuurlijk goed verklaard kunnen worden door de toepassingsvorm die wordt gebruikt. Los lokaas wordt in woningen en andere gebouwen

op strategische plekken gepositioneerd, al dan niet in daarvoor bestemde doosjes. Deze strategische plekken zijn echter ook goed toegankelijk voor vaak rondkruipende, jonge kinderen. Er valt uit het rapport niet op te maken of het om professionele of niet-professionele middelen gaat. Omdat er geen meldingsplicht is, kan het werkelijke aantal vergiftigingen veel groter zijn.

Informatie

Voor iedere chemische stof bestaat een veiligheidsinformatieblad (VIB). Hierop staat ook informatie over eventueel te nemen eerste hulp maatregelen bij vergiftiging. Deze informatie is bedoeld voor professionals die de stof verhandelen, opslaan, transporteren of toepassen. Een plaagdierbeheerser zal in de eerste plaats moeten voorkomen dat er vergiftigingen kunnen optreden. Als er hulp nodig is in geval van vergiftigingen, dan moet dit snel gebeuren, meestal is acuut en dringend handelen noodzakelijk. De gevaren en verschijnselen kunnen echter ook pas later op treden. De plaagdierbeheerser zal de benodigde informatie snel beschikbaar moeten kunnen stellen. Hij moet klanten erop wijzen en naar de adviezen kunnen handelen.

Een consument die leek is op het gebied van vergiftigingen met biociden, zal de informatie niet snel voor handen hebben, zeker als het urgent is. Voor de consument is er naast het etiket ook publieksvoorlichting, zoals de Gifkaart en de Gifwijzer®. Hierop wordt algemene informatie geven. In België is het landelijke informatiecentrum, het Anti-gifcentrum, beschikbaar voor zowel consumenten woonachtig in België en Luxemburg als voor professionals. De site van het Anti-gifcentrum biedt veel detailinformatie die vrij beschikbaar is.

Uit het jaarrapport 2010 van het Belgische Anti-gifcentrum, blijkt dat in België meer dan 80% van de vergiftigingen plaatsvindt in en rondom het huis. Dat zal in Nederland waarschijnlijk net zo zijn. Immers: een kind groeit op in zijn thuissituatie, in de crèche of op school en brengt daar de meeste tijd door. Daarom is het juist van belang dat de bestrijding van plaagdieren verstandig en gedegen gebeurt. Het verdient de aandacht om te voorkomen dat kinderen in aanraking kunnen komen met biociden. Dit kan door ouders, opvoeders, schoolleiding, professionals die met kinderen werken en plaagdierbeheersers goed te informeren over biociden en het nemen van de juiste maatregelen bij vergiftiging.

Regulering

Iedere situatie rondom vergiftigingen is anders en kan per biocide verschillen. Volgens de Gifwijzer krijgen de consumentenverpakkingen vanaf 2015 een extra nadrukkelijke aanduiding om te wijzen op de gevaren. Vanaf 2015 gelden er nieuwe regels voor wat betreft het reguleren van labels, classificatie en het verpakken van chemische stoffen. Internationaal zijn er afspraken gemaakt die een wereldwijde harmonisatie en systematiek moeten genereren voor chemicaliën. Op de site van het verbond van handelaren van chemische producten (VHCP) staat hierover meer geschreven. Er zouden echter, naast de aanwijzing op gevaren, heel goed eerste hulp maatregelen in een bijsluiters vermeld kunnen worden.

Sinds juli 2011 gelden er landelijke richtlijnen die zijn uitgegeven door het Landelijk Centrum Veiligheid en Hygiëne. Om de gezondheidsrisico's te beperken zijn hierin, naast wettelijk verplichte voorschriften, ook landelijk vastgestelde normen voor professioneel handelen en adviezen opgenomen. Op plekken waar met kinderen wordt gewerkt, zoals bij peuterspeelzalen, crèches en basisscholen, dus daar waar kinderen tussen de 0-12 jaar komen, dient de leiding een aantal maatregelen te nemen om plaagdieren te weren. Tevens dient zij ervoor te zorgen en aan te geven dat kinderen niet in contact kunnen komen met giftige stoffen.

Particulieren en bedrijven kunnen zich voor een goed advies beteren tot een vakbekwaam bestrijdingstechnicus. Wat voor het bestrijden van overlast door plaagdieren geldt, geldt ook hiervoor: voorkomen is beter dan genezen. Voorkom vergiftigingen. Nog beter: Voorkom het gebruik van biociden.

Tips:

- Bij twijfel over vergiftiging altijd overleggen met de huisarts.
- Houd de belangrijke telefoonnummers paraat, zet ze bijvoorbeeld in je telefoon of agenda.
- Zorg dat de beschikbare informatie, VIB's, voorhanden zijn voor zowel particulieren als voor bedrijven.
- Zorg dat je actieve koolstof, bijvoorbeeld Norit bij de hand hebt, voor als het VIB dat aangeeft.

Meer informatie en geraadpleegde websites:
www.vergiftigingen.info
www.rivm.nl/cib/themas/hygiene-en-veiligheid/
www.gifwijzer.nl
www.veiligheid.nl
www.vhcp.nl
www.antigifcentrum.be

Gebruikte bronnen:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Acute vergiftigingen bij mens en dier, Jaaroverzicht 2009, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum, 2010
 Gifwijzer®
 Gifkaart, Stichting Consument en Veiligheid, 3600.01/GSCR-762FKY
 Activiteitenverslag 2010 1 januari – 31 december, 070/245 245, Antigifcentrum
 LCHV, Gezondheidsrisico's in een kindercentrum of peuterspeelzaal (0-4 jarigen), juli 2011
 LCHV, Gezondheidsrisico's in een basisschool of buitenschoolse opvang, juli 2011

Grafieken uit het rapport:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Acute vergiftigingen bij mens en dier, Jaaroverzicht 2009, Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum, 2010

